

Brev från och till
medlemmar av
familjen Gjørwell
växlade åren
1780-1811 Ep...

Gjørwell, Carl Christoffer,

HS Ep.G 12:2

National Library
of Sweden

A. R. E. F. ifrån Herr Kongl. Seiveteraren Cnr. Anr. Joh. Mandorff,
 Licent-Förvaltare i Stralsund, tidskongl. Bibliothecarien C. C.
 Gjørwell i Stockholm; dat. Stralsund, den 23 Aug. 1796.

Innehåll:

- 1) Mandorffjade, något, icke aldeles, à la Lauckhard.
- 2) Saksamt kime af en den sällaste samantafnad.
- 3) Resa til Berlin.
- 4) Återkomst til Stralsund.
- 5) Inrättning och börjad Sjensjöring.
- 6) Hans Prägand.
- 7) Beslut om Giftermål.
- 8) Vänfkapen glömas aldrig.
- 9) Döds. Dales både aktiva och passiva Delägenhet.
- 10) Min väns afjord uti en Journal, af hvilken han varit. Red. Correspondent.
- 11) Han vil förlägga Gripe Axel Oxenfiernas ministarielle Correspondance.
- 12) Giften Gyllens Käglas. — Bilaga: utdrag utur Str. von Schinachs Politiske Journal för 1796.

Min Bäste Vän!

Nu önskade jag mig en af de aftnarne vi så ofta under
 förtroligt samtal ända til 11 och 12 öpnat våra hjertan
 för hvarannan; då skulle Du få höra Besiedelpuls gämn
 Erfvänninn, händelser af den underligaste beskaffenhet;
 ty det är visst, at dessa siffra 4 månader äro så rika på
 äfventyr, som kanske intet hela mit öfriga Lefnads-
 lopp sammantaget. Det kunde bli en beskifning
 à la Lauckhard. Också har jag gjort en tåmelig bör-
 jan dertil; ty alt ifrån den 21 Junii til den 28 Julii, då jag
 återkommit hit, har jag noga upptecknat Dagens Historier,
 ehuru jag allfledan icke haft en minut öfrig til at sätta
 alt i en så anständig ordning, för at anförtro Posten
 denna Mandorffjade. Jag ville likväl gerna börja
 alt ifrån Norrköping, om det är möjligt at pås-
 minna mig alt; ty hvar minned har varit mig märk-
 värdig såsom et ord. Ja, jag förfäkrar ynigtigt, at
 det

det kommer mig före, som om jag hade varit et par år ifrån Stock-
holm, så långt tillbaka är denna tid i mit minne, som i stället
blifvit uppfyllt med tusen helt nya föremål. Att! at jag kunde
beskriva de ögnablick, då jag i en hel annan värld, så högst olik
den i Stockholm~~en~~, ^{hi} vet helt annat läge, med helt andra utsigter,
då måstan allt var förändradt, utom mit sätt at tänka, minas
principer — när då min själ för en stund aldeles var hos min
Gjörwell, följde honom at solituden, där bilden skördade ut-
trycket af de känslor, som hjertat skänkte originalt; derifrån
till de glada Parkerne, hvar vi så ofta hand i hand rjötet naturen
och vänskapen — denna lifliga föreställning af det som varit
hade och kanske aldrig mera komma skall gjorde mig djupa
sinnig, och jag märkte at det närvarande något icke förmådde er,
fatta ^{hos mig} de dyrbara ögnablick jag i min Gjörwells sällskap tillbragt
åren 1722, 23, 24, 25, 26. Fluru märkvärdiga äro icke dessa år för
mig, i synnerhet igenom vänskapen och det förtroliga umgänget
med Dig, min Gjörwell; ja Du har visst gifvit mina öden en
hel annan direction: Dig har jag at tacka för de af mina
Tänkesätt, som utgjöra min förnämligsta lycka, af Dig äro de
antagna, Du skole och skädfse, så länge jag lefver, bli min
förebild, mit ideal; nu, då jag icke mera äger Dig personligen,
äger jag likväl ^{ännu} (en koftbar Skatt, et oförgängeligt minne af
dit ädla vänskapsfulla goda Hjerta, jag menar dessa föta rader,
ibland straffande, som jag under flera år tid varit så lycklig
at bevara af din hand; genom deras tillhjelp skole jag tusen
gångar recapitulera vår vänskaps-historia och hela den för-
flutne tiden. — Min Resa skedde öfver dantz, Pentlin, Neu-
Strelitz, Fürstenberg, Zehdenick, Oranienburg till Berlin; derifrån
på återresan öfver Strausberg, Landsberg, Wriezen, Freyenz,
walde, hvar jag några dagar uppihöll mig vid Baden, som
dessa år besöktes af Drottningen i Preussen, 2 Prinsar och omst 200

Stånds-personer; derifrån gick jag på en jagt Öderströmen
unföre öfver Öderberg, Schwedt, Fiddichow, Garz, Greifen
hagen och Damm til Alten-Stettin; efter en kort tids
vilstande seglade jag vidare igenom Fripse-huf till
Ukermunde, och anlände öfver Anklam i Greifswald
hos mina gamla vänner, med hvilka jag tillbragte
många rätt glada dagar. Den 28 Julii kom jag tillbaka
hit och fann mit älscent-Hus fullt med arbetsfolk, dem
jag genast sysselsatte med 2. re Ruons skyndsamma appres-
terande; min första lilla inrättning arrangerade jag i
et par dagar, och flyttade den 30 in i et Hus, som jag
bereder mig på at icke lämna förrän man död bar
mig derifrån. Den 1. Augusti begynte jag min nya
tjänst, och har i dessa första dagar varit otroligen sysselsatt
for at åtminstone lära begripa alla dessa 100 småfåcker,
som förefalla i des utöfning, och med tiden blifva meckas-
rika; ja, jag har varit så sysselsatt, at inöfva mig i
min nya Tjänst, at bygga och inrätta mit Hus, at fräva
mot de höfligheter man här allmänt täflar at bevisa mig,
och at åtminstone njuta något litet af den angenäma
årstiden medelst små pittoreska partier och dylikt,
at jag allt ifrån den 6 Augusti till i dag d. 23 Aug. icke
hunnit sluta detta Bref, hvilket icke är underligt, när
jag nämner, at mina ordinaire Contours-timmar äro
från kl. 8 til 11 och 2 til 4, och nu i början för mig
alltid warat til kl. 12 f. m. och 5 à 6 e. m. och mellan-
tiden ätgått til de ofvannämnde Dispositionerne.
Imidlertid skal jag ändå alltid på en månad få et
Bref färdigt til min Vän, och när Vintern kommer,
då jag är ledig, skole vi hoppas jag, fullkomligt lefa
til

tilfammans och minst en gång hvarje vecka talas vid. Jao,
jag har nästan författ mig at til Julen 1797 Komma til
Sveriges, för at se min Far och den som på fjerde året varit
min Far och min Vän; hirtken Säkhet at lämna sig at
denna Tankan och så kunna se in i framtiden. Jag leper
nu litet enfligt, sedan. Samfelt nyligen rest öfver til Sverige;
men til Hösten kommer han tillbaka och bor här mig hela
vintern: ty jag har et ganske stort Hus med 1 stor Sal och 9
Rum, derjämte uthus och en vacker Trägård, där jag nu sitter
och flutar detta Prof. När jag först har skapat alt detta öfer
min Smak, kan jag lepra här obeskrifveligen lyckligt; alla
intriquer, som förefalla i den seora eller politiska verlden,
oova mig intet mera, jag vil ingen ting deraf veta, än hvad
Tidningarne innehålla; om de då och då utvrässa mig en
blott at ännu mera lära mig känna värdet af mit läge.
Min Trägård är höst så stor som Logårds. Parterren, jag
låter nu invätta honom ungefär i samma Smak, med
Gräs-rabatter och Bosquets, hvartil flera stora skuggrika
Träd äro en god hjälp; midt i Trägården blir en Blomster-
Korg med en rikedom af alla vackra välutstån-
de Blommor; desutan blir äfven en gång med en Klack af
Kor på hvar sida. Denna invättning tillika med Husets
förbättring och reutering kostar mig öfver 1000 Rfl; och
som jag intet gerne sätter mig i Skuld, får jag nu i
början ganske mycket inskränka mig, så at alt til
nästa år slut kan vara betalt. Då skal jag vist bli en
af de lyckligaste människor, undandraga mig alla andra
och lepra som en Eremit, likväl glad, i synnerhet om
jag

jag kan tjena andra och efter min förmåga bidraga til
olyckligas Tröst och Hjelp; at komma dit har jag alltid
hållit för målet af min Sälhet, nu begynner jag hoppas
at en gång kunna hinna det. — Jag skal väl också
gifva mig; men när? och med hvem? Si det vet jag
intet, derom har ännu ingen ting blifvit mig uppen-
baradt; jag har blott beflukt. 1) at fört fullkomligen
njuta min frihet och de behag som lifvet kan äga; när
man blott har en vilja; 2) at likväl blott lefva några år
på detta viset, ty om man med nöje vil lefva gift, så
måste det vara i Skånska år, då håles man ännu
någorlunda fradeslös för upoffrandet af sin frihet och
sträcker sig med vällyst i bojan; 3) gifver jag mig icke
i Stralsund, utan hålft ifrån landet, ty i förra fallet gifver
man sig äfven med hela Skuffrens slägt, och tillhörs hon
denna kanske mera än sin man; imperieuse Svär-
föräldrar äro desutom en olycka, som för mig visar
sig i de mörkaste färger; icke minns jag minn Herrits
minns sin hand sin Nutid. Här har du mina tankar
i detta viktiga ämne; en rikhaltig fortsättning får du
i mit nästa Brev, som jag begynner så snart detta är
afskandt; at det måtte bli så mycket längre. Jag tackar
Dig äfven för de charmanta raderne; som jag i förgångs
med deras Bilager fick ifrån Greifwald genom Wallenius.
hvad det rör mig at se mig så ihogkommen, då det
synes som jag hade glömt Dig. Nej, var försäkrad at jag
det aldrig kan! Ses lycklig min bästa vän, och ihopa med
din Söppysen tänk ibland på din Transalthiske John.

Difpen

Pöfvensjö. Bispens Balle, hans Högvärdighet, och den Politiske
Catechesen hafva rätt varit efter min Smak; tack, min
söta Gjörsell, för denna Communication! Även kan du
tänka hvad jag kände under läsandet af Titeln i
Schirach, ehuru det nu mera är mera smickrande än
nöjsamt för mig, at vara nämnd i politiske Journaler;
din vänskap gjorde mig den gången en verkelig Surprise.
Jag har tänkt mycket på. Timonien om Rikets Cancellaren
Exempliernas Öref. Huru stor kunde väl Editionens
Kostnaden bli, om den sker med alltypographisk
Skönhet och ertänfvelles med hans Portrait framföre?
Om intet utlagan blir för stor, så at jag kan se mig i stånd
at bära denna utgiften, hade jag stor lust at befördra
denna märkvärdiga Samlings utgifning, likväl i all
incognito, utan minsta affigt at deraf göra mig en
fortjenst, ännu än den at visa det en liten man ofta
gjör mera af kärlek för litteraturen än alle store i
Sverige, hällkas Liberalitet i detta ämne jag nöjsamt
känner; jag vilte blott ådaga lägga, at min väns och
lärares exempel icke varit utan verkan på mig.
Om du desfore vilte med några rader frara mig hälsa,
så skal det vara min hela önskan, at mina nu varande
Medel måtte kunna understädja min goda affigt. Adieu
min bästa Gjörsell, i mina tankar kysser jag dig 1000 gånger.
Med et af de första forstug skickar jag Paqueterna til Paris
~~at~~, jämte ^{Hv} Fredenheims til Italien. Adieu, Adieu,
hälja gubben Gollius ^{Hv}!

+ per Retour

Bilaga.

til Lyffe Adelsman; ty jeg haide vædt och flutt skrifvit, utan at
ändå vara Jacobin, Hr Mandorstff: hvilken, i fall han kommit,
efter den här lagde Planen, at resa och dröja i Paris, där ärnat
under Baron von Staels Fana låta antekna sig för åttopen actif
för at sedan hafva det gloriefor Vörjet, at en veritable Tricolos taga
nå Vakt, ena dagen hos Borgare - lagstiftarne, ~~den~~ den andra
hos Borgare Directorerne. Sigtelig ham! som nu dirigeras licent.
intra derne i Stralsund.